

Студент 4 курсу
факультету менеджменту і маркетингу ХНЕУ ім. С. Кузнеця

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЛОГІСТИКИ В УКРАЇНІ

Анотація. Висвітлено поняття логістики, її історія, етапи становлення та формування логістики як окремої галузі, необхідність логістичного забезпечення на підприємстві і фактори розвитку ринку логістики в Україні, а також недоліки розвитку логістики на сучасних підприємствах.

Аннотация. Освещены понятия логистики, ее история, этапы становления и формирования логистики как отдельной отрасли, необходимость логистического обеспечения на предприятии и факторы развития рынка логистики в Украине, а также недостатки развития логистики на современных предприятиях.

Annotation. The article deals with the concept of logistics, its history, stages of development and formation of logistics as a separate industry, the necessity of logistics support at an enterprise, factors of the logistics market development in Ukraine, and disadvantages of logistics development at modern enterprises.

Ключові слова: логістика, фактори розвитку логістики, логістичне управління, логістичні послуги, ринок логістики, логістичні підходи.

У сучасних умовах розвитку економіки без логістичного забезпечення неможливо функціонування будь-якого підприємства. Товари та послуги повинні потрапляти від виробника до споживача – це те, чим саме і займається логістика, саме це зумовлює актуальність обраної теми дослідження.

Поняття логістика розглядається багатьма українськими та зарубіжними авторами, такими, як: Гордон М. П., Дж. Джонсон, Вордлоу Д. Л., Крикавський Є. В.

Англійська національна рада з матеріального розподілу визначає логістику як об'єднання двох або більше видів діяльності з метою планування, впровадження та спостереження за високим рівнем потоку сировини, запасів незавершеного виробництва і кінцевої продукції від її виробництва до споживання [1].

Американська Асоціація логістики визначає логістику розподілу товарів як сукупність дій з метою планування, здійснення і контролю ефективного вантажопотоку вихідних матеріалів, напівфабрикатів у виробничому процесі та готових виробів з пунктів зародження вантажопотоків до пунктів споживання товарів [2].

Професор П. Фаллер з Віденського економічного університету (Австрія) вважає, що логістика об'єднує галузі транспорту, перевантажень і складування, причому кожна з цих областей містить два розділи: організацію та виконання дій.

У книзі американських фахівців Д. Бушера і Г. Тіндолл "Прибутковість корпорації і логістика: новий посібник для керівника вищого рівня" логістика визначається як процес планування, реалізації та управління ефективним, економічним рухом і зберіганням сировинних матеріалів, незавершеного виробництва, готової продукції та пов'язаної з цим інформації, з пункту походження в пункт споживання з ланцюгом забезпечення відповідності вимогам споживача [2].

Термін "логістика" походить від грецького слова *logistike*, що означає "мислення, розрахунок, доцільність" [3; 4].

Історично склалося, що логістика, як практична діяльність, розвивалася завдяки військовій справі. Поняття логістики вперше згадувалося в IX столітті, і було застосовано в економіці та організації виробництва в 50-х роках у США. З тих часів предмет логістики зазнає постійних змін, які можна поділити на три фази розвитку [3].

Першій фазі розвитку характерне функціональне розуміння логістики.

Друга фаза розвитку логістики, як наукової дисципліни, може сприйматися як відповідь на функціональну спеціалізацію і впливає звідси необхідність у подоланні виникаючих бар'єрів між окремими процесами.

Третя фаза, виникнення якої припадає на середину 90-х років, стала результатом нових вимог світового ринку і становить принципово новий підхід до логістики [4].

Варто зазначити, що дослідження Світового банку показали, що за індексом логістичної ефективності Україна на початок 2012 року зайняла 102-ге місце серед 155 країн. Критеріями, за якими здійснювалася оцінка, були: ефективність процедур митного оформлення, інфраструктура транспортної логістики, доступність, а також легкість організації міжнародних поставок. Згідно

з результатами дослідження, сьогодні структура українського ринку логістики має наступну структуру: транспорт – 89 %, зберігання – 81 %, експедивання – 2 %, управління ланцюгами поставок – 1 %. Також експерти прогнозують стабілізацію ринку логістики з подальшими темпами зростання на 6 – 9 % протягом наступних 3 – 5 років [4; 5].

На думку Неруша Ю. М., найбільш перспективними можна назвати такі напрями логістичної діяльності:

розвиток контрактної, проектної логістики, тобто формування стратегії і тактики логістичного обслуговування корпоративних клієнтів;

надання спеціалізованих наборів логістичних послуг, наприклад розвиток фреш-логістики, "холодної" логістики, автомобільної логістики, аграрної логістики, фармацевтичної логістики тощо;

формування інтегрованої логістичної підтримки життєвого циклу продукції, що особливо актуально для

наукомістких виробів та виробів з коротким життєвим циклом, наприклад комп'ютерної техніки, мобільних телефонів тощо [6];

ІТ-підтримка логістичних процесів, особливо можливість отримання вчасно повної інформації про місце знаходження вантажу в ланцюзі постачань.

У сфері виробництва – розвиток "ощадливої логістики", тобто впровадження методик "бережливого виробництва" і "6 сигм" з метою ресурсозбереження та виявлення джерел втрат ресурсів підприємства під час здійснення логістичних операцій.

Сьогодні з достатнім ступенем вірогідності можна спрогнозувати основні тенденції розвитку логістики в Україні.

Значне зростання обсягів світової торгівлі зумовить збільшення глобальних і регіональних вантажопотоків, тобто зростання обсягів логістичних послуг.

Скорочення життєвого циклу товарів зумовить необхідність скорочення часу створення нового продукту і виведення його на ринок, що, у свою чергу, потребують прискорення процесів руху товарів, інтенсифікації багатьох логістичних операцій [7].

Отже, незважаючи на кризовий для економіки України період, ділова активність у сфері логістики триває. Багато фахівців сфери логістики оцінюють таку ситуацію, розуміючи, що все-таки криза нікого не обходить, наслідки його довго ще будуть відчуватися, з іншого боку економічна криза стала потужним поштовхом у розвитку української логістики. Багатьох цікавлять питання перспектив і тенденцій її розвитку. Фахівцям уже ясно, що сьогодні мало використовувати готовий інструментарій логістики. Необхідно займатися прогнозуванням розвитку цих інструментів, бо логістичні технології, подібно будь-яким технологіям, застарівають і стають більш витратними.

Наук. керівн. Кривобок К. В.

Література: 1. Heskett J. L. Logistics: Essential to strategy / J. L. Heskett // Harvard Business Rev. – 1977. – November-December. – № 6. – P. 55–57. 2. Busher J. Logistics excellence / J. Busher, G. Tyndall // Manag. Accoun. – 1987. – № 8. – P. 32 – 39. 3. Алесинская Т. В. Основы логистики. Общие вопросы логистического управления / Т. В. Алесинская. – Таганрог : Изд-во ТРТУ, 2005. – 121 с. 4. Ларіна Р. Р. Логістика : навч. посібн. / Р. Р. Ларіна. – Донецьк : ДонДУУ, 2009. – 265 с. 5. Иванов В. В. Цепочки поставок и информационные системы. [Электронный ресурс] / В. В. Иванов. – 2010. – № 1 (21). – Режим доступа : <http://logisty.narod.ru/articles.html>. – Название с экрана. 6. Неруш Ю. М. Логистика : учебн. пособ. / Ю. М. Неруш. – М. : ТК "Велби", Изд-во "Проспект", 2006. – 502 с. 7. Логистика / В. В. Дыбская, Е. И. Зайцев, В. И. Сергеев и др. – М. : Эксмо, 2008. – 944 с.